

Ontwerpbesluit van, houdende wijziging van het Meetinstrumentenbesluit I in verband met het invoeren van de verplichting om geregelde warmtemeters te gebruiken voor warmtemeting en van het Besluit op afstand uitleesbare meetinrichtingen ten behoeve van het stellen van eisen aan op afstand uitleesbare meetinrichtingen voor warmte

(conceptdatum)

Wij Willem-Alexander, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, enz. enz. enz..

Op de voordracht van Onze Minister van Economische Zaken, nr. WJZ.....;

Gelet op artikel 5 van de Metrologiewet en artikel 8, zesde lid, van de Warmtewet;

De Afdeling advisering van de Raad van State gehoord (advies vannr. W.....);

Gezien het nader rapport van Onze Minister van Economische Zaken van, nr. WJZ.....;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Artikel I

Het Meetinstrumentenbesluit I wordt gewijzigd als volgt:

A

Aan artikel 2 wordt, onder vervanging van de punt aan het slot van onderdeel f door een puntkomma een nieuw onderdeel toegevoegd, luidende:

g. meten van warmte die door een vloeistof in een warmtewisselaar wordt afgegeven, voor huishoudelijk gebruik, handelsgebruik of licht industrieel gebruik.

B

Artikel 4 wordt als volgt gewijzigd:

1. In de aanhef wordt "onderdelen a tot en met f" vervangen door: onderdelen a tot en met g.
2. Onder vervanging van de punt aan het slot van onderdeel f door een puntkomma, wordt een onderdeel toegevoegd, luidende:
g. warmtemeters met een in artikel 2, onderdeel g, bedoelde taak: bijlage MI-004.

C

Artikel 6, eerste lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. In de aanhef wordt "onderdelen a tot en met g" vervangen door: onderdelen a tot en met f.
2. Onderdeel b vervalt.
3. De onderdelen c tot en met g worden geletterd: b tot en met f.

Artikel II

Het Besluit op afstand uitleesbare meetinrichtingen wordt gewijzigd als volgt:

A

Artikel 1 wordt als volgt gewijzigd:

Onder vervanging van de punt aan het slot van onderdeel d door een puntkomma, worden drie onderdelen toegevoegd, luidende:

- e. warmtemeter: een warmtemeter als bedoeld in bijlage MI-004 van de richtlijn meetinstrumenten;
- f. een op afstand uitleesbare meetinrichting voor warmte: het gehele samenstel van apparatuur als bedoeld in artikel 5a dat ten minste bestaat uit een warmtemeter;
- g. meterdienstleverancier: een persoon die zich bezighoudt met de levering van meterdiensten aan verbruikers.

B

Na artikel 5 wordt een nieuw artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 5a

1. Een op afstand uitleesbare meetinrichting voor warmte is geschikt om:
 - a. de actuele meterstand in GJ te registreren en weer te geven;
 - b. op afstand de gegevens, bedoeld in onderdeel a, te versturen naar de warmteleverancier of meterdienstleverancier op zodanige wijze dat de warmteleverancier of meterdienstleverancier de verstuurd gegevens kan lezen en gebruiken.
2. De registratie van de informatie en het versturen van gegevens geschiedt volgens internationale open standaarden voor zowel het gegevensverkeer als de fysieke aansluitingen.

C

Artikel 9 wordt gewijzigd als volgt:

1. In het eerste lid wordt 'en meetinrichtingen voor gas als bedoeld in artikel 42a van de Gaswet' vervangen door: , meetinrichtingen voor gas als bedoeld in artikel 42a van de Gaswet en op afstand uitleesbare meetinrichtingen voor warmte.
2. In het tweede lid wordt 'of gasmeter' vervangen door: , gasmeter of warmtemeter.

Artikel III

Dit besluit treedt in werking met ingang van 1 januari 2015.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst.

De Minister van Economische Zaken,

NOTA VAN TOELICHTING

I. Algemeen

1. Algemeen

Dit wijzigingsbesluit heeft betrekking op twee aspecten in relatie tot warmtemeters. Met de wijziging van het Meetinstrumentenbesluit I wordt bepaald dat warmtemeters voor het meten van warmte voor huishoudelijk, commercieel en licht industrieel gebruik meetinstrumenten zijn met een meettaak voor specifieke toepassingen. Als de warmtemeter in het kader van deze specifieke toepassingen wordt gebruikt moet hij voldoen aan de eisen van richtlijn 2004/22/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 31 maart 2004, betreffende meetinstrumenten, PbEU L 135 (hierna: de richtlijn meetinstrumenten). Daarnaast wordt de op afstand uitleesbare meetinrichting voor warmte geregeld door een wijziging van het Besluit op afstand uitleesbare meetinrichtingen. Met dit wijzigingsbesluit wordt invulling gegeven aan artikel 8, zesde lid van de Warmtewet, omdat de warmtemeter onderdeel uitmaakt van de meetinrichting voor warmte.

Aanleiding voor dit besluit is de inwerkingintreding van de Warmtewet op 1 januari 2014. In deze wet zijn bepalingen opgenomen over de bemetering van warmte, onder andere in het geval van op afstand uitleesbare meetinrichtingen. Warmtemeters worden bijvoorbeeld gebruikt bij stadsverwarming en blokverwarming. Zij meten de warmte van een vloeistof die een ruimte/woning binnenkomt en de warmte van de vloeistof die de ruimte/woning verlaat. De gemeten warmte wordt doorberekend aan de afnemer. Deze warmtemeters worden ook wel warmtedoorstroommeters genoemd.

Tijdens de parlementaire behandeling van de Warmtewet is gesproken over de wenselijkheid om in de toekomst uitsluitend geijkte warmtemeters te plaatsen. In de memorie van toelichting is aangegeven dat gelet op de verwachte toename van het aantal warmtemeters de wenselijkheid wordt gezien om te verplichten dat in de toekomst uitsluitend geijkte warmtemeters kunnen worden geplaatst en dat daartoe het Meetinstrumentenbesluit I moet worden aangepast (zie Kamerstukken II, 2010-2011, 32839, nr. 3, pag. 16), zoals voor het gebruik van gasmeters en elektriciteitsmeters voor specifieke toepassingen reeds vele jaren metrologische eisen gelden. Dit wordt nu, in overleg met het bedrijfsleven, en gezien de toename van het aantal warmtemeters, inderdaad wenselijk geacht. Ook is dit in de meeste EU-lidstaten reeds zodanig geregeld. Ter uitvoering hiervan wordt met onderhavig besluit het Meetinstrumentenbesluit I gewijzigd, zodat warmtemeters die worden gebruikt voor de levering van warmte moeten voldoen aan de eisen uit bijlage 1 en uit bijlage MI-004 uit de richtlijn meetinstrumenten. Daarnaast wordt op basis van artikel 8, zesde lid, van de Warmtewet het Besluit op afstand uitleesbare meetinrichtingen aangepast, waardoor – net als bij meetinrichtingen voor elektriciteit en gas – eisen worden gesteld aan meetinrichtingen voor warmte die op afstand uitleesbaar zijn. Deze regeling heeft geen betrekking op zogenoemde warmtekostenverdelers die worden bevestigd op radiatoren. Dit zijn namelijk relatieve meters en geen meetinstrumenten in de zin van de richtlijn meetinstrumenten en de Metrologiewet.

2. Doel en aanleiding van de wijziging van het Meetinstrumentenbesluit I

In Richtlijn 2012/27/EU van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2012 betreffende energie-efficiëntie (PbEU L315) wordt het belang onderstreept van stadsverwarmingsprojecten en andere kostenefficiënte projecten gericht op collectieve verwarming voor het nastreven van algemene energie-efficiëntiedoelstellingen. In artikel 9 van deze richtlijn wordt bepaald dat lidstaten ervoor zorgen dat voor zover dat technisch mogelijk en financieel redelijk is eindafnemers de beschikking krijgen over individuele meters die het daadwerkelijke energieverbruik van de eindafnemer nauwkeurig weergeven. Deze uitgangspunten zijn geïmplementeerd in artikel 8 van de Warmtewet.

Zoals hierboven aangegeven wordt aan het zesde lid van dit artikel 8 invulling gegeven door met onderhavig besluit de eisen uit de richtlijn meetinstrumenten verplicht te stellen voor in Nederland gebruikte warmtemeters. Deze richtlijn bevat eisen die onder meer betrekking hebben op de nauwkeurigheid van het meetresultaat. De meeste EU-lidstaten hebben inmiddels bepaald dat warmtemeters die worden gebruikt voor de bepaling van de geleverde hoeveelheid warmte moeten voldoen aan de eisen uit de richtlijn meetinstrumenten. Hoewel in de praktijk in Nederland gebruikte warmtemeters al voldoen aan de eisen uit de richtlijn, wordt door deze wijziging van het Meetinstrumentenbesluit I voorkomen dat in de toekomst warmtemeters zullen worden gebruikt die niet aan deze eisen voldoen.

Met dit besluit worden de eisen uit de richtlijn vastgesteld voor warmtemeters voor huishoudelijk gebruik, handelsgebruik of licht industrieel gebruik. Het gaat hierbij dus om relatief kleine meters. Hierbij is aangesloten bij de bestaande praktijk, namelijk meters met een debiet tot en met 3,5 kubieke meter per uur.

3. Doel en aanleiding van de wijziging van het Besluit op afstand uitleesbare meetinrichtingen

Artikel 8, zesde lid van de Warmtewet geeft de mogelijkheid om regels te stellen ten aanzien van op afstand uitleesbare meetinrichtingen voor warmte. In het Besluit op afstand uitleesbare meetinrichtingen zijn reeds minimale functionele eisen opgenomen voor op afstand uitleesbare meetinrichtingen voor elektriciteit en gas. Dit wijzigingsbesluit regelt dat in het Besluit op afstand uitleesbare meetinrichtingen ook eisen worden gesteld aan op afstand uitleesbare meetinrichtingen voor warmte. Met dit besluit worden op afstand uitleesbare meetinrichtingen voor warmte gedefinieerd in aansluiting op de bestaande praktijk en wordt de beveiliging van deze meetinrichtingen geborgd.

De bemetering van warmte verschilt van bemetering bij elektriciteit en gas. Ten eerste is de levering van warmte in Nederland anders georganiseerd dan bij elektriciteit en gas.

Warmtelevering gebeurt lokaal, in besloten warmtenetten, terwijl elektriciteit en gas via nationale netwerken geleverd wordt. Ten tweede kunnen er technische beperkingen zijn, bijvoorbeeld bij sommige vormen van blokverwarming, waardoor het verbruik van warmte niet via warmtemeters wordt geregistreerd maar via warmtekostenverdelers die op radiatoren zijn geplaatst. Ten derde is er – anders dan bij elektriciteit en gas – geen Europese verplichting voor het aanbieden van op afstand uitleesbare meetinrichtingen voor warmte, waardoor de warmteleverancier mag kiezen of

hij een op afstand uitleesbare meetinrichting voor warmte aan de gebruiker aanbiedt. Wel worden in de praktijk in toenemende mate op afstand uitleesbare meetinrichtingen voor warmte geplaatst. In de praktijk wordt bij op afstand uitleesbare meetinrichtingen voor warmte gebruik gemaakt van een andere communicatietechnologie dan bij op afstand uitleesbare elektriciteits- en gasmeters, namelijk zogenaamde radiofrequentie (RF). Met deze techniek is het alleen mogelijk om data over relatief korte afstanden uit de warmtemeter naar een ontvanger buiten de woning te zenden en niet om gegevens terug naar de meter te sturen.

Deze overwegingen leiden tot de volgende wijzigingen in het Besluit op afstand uitleesbare meetinrichtingen voor op afstand uitleesbare meetinrichtingen voor warmte. Ten eerste wordt er in het Besluit gedefinieerd wat een op afstand uitleesbare meetinrichting voor warmte is. Hiervoor is aangesloten op de functionaliteiten waarover de huidige generatie meetinrichtingen voor warmte beschikt. Zo stelt dit Besluit als minimumeisen aan de op afstand uitleesbare meetinrichting voor warmte dat de meetinrichting het warmteverbruik in GJ weergeeft en dat deze gegevens over het warmteverbruik naar de warmteleverancier kunnen worden verstuurd. Dit dient op een zodanige manier te geschieden dat de warmteleverancier deze gegevens kan lezen en gebruiken. Daarnaast wordt voor meetinrichtingen voor warmte een aantal andere bepalingen, die nu al gelden voor op afstand uitleesbare meetinrichtingen voor elektriciteit en gas, van overeenkomstige toepassing. Zo worden in artikel 6 van het Besluit op afstand uitleesbare meetinrichtingen eisen gesteld aan de beveiliging van de meetinrichting voor warmte en wordt in Artikel 7 geregeld dat, net als bij meetinrichtingen voor elektriciteit en gas, bij ministeriële regeling eisen kunnen worden gesteld aan de kwaliteit van meetinrichtingen voor warmte. Artikel 9 bepaalt dat op afstand uitleesbare meetinrichtingen die zijn geproduceerd in een ander land dan Nederland ook in Nederland mogen worden gebruikt indien deze voldoen aan een beschermingsniveau dat ten minste gelijkwaardig is aan het niveau dat met de nationale eisen wordt nagestreefd.

4. Regeldrukparagraaf

Dit besluit heeft geen effect op de regeldruk voor bedrijven of burgers.

De branches waarvoor dit besluit gevolgen heeft zijn de leveranciers van meters en meterdiensten en de warmteleveranciers. De eerste branche bestaat in Nederland uit twee bedrijven die meters leveren, plaatsen en aflezen. De warmteleveranciers zijn verantwoordelijk voor de bemetering van warmte (zie Warmtewet, artikel 8, lid 2), maar maken vaak gebruik van de bedrijven die meterdiensten aanbieden voor de uitvoering hiervan. In Nederland zijn er twee typen warmteleveranciers. Er zijn vier grote warmteleveranciers die zowel grootschalige (meer dan 5000 aansluitingen) als kleinschalige (minder dan 5000 aansluitingen) warmtenetten hebben. Dit zijn vooral energiebedrijven. Zij leveren warmte aan ongeveer 300.000 woningen. Daarnaast zijn er kleine aanbieders van warmte via kleinschalige warmtenetten, zoals woningbouwcoöperaties of Verenigingen van Eigenaars. Zij leveren warmte aan ongeveer 575.000 woningen. In 2014 hangen er in Nederland in 360.000 woningen warmtemeters. In 415.000 woningen worden kostenverdelers toegepast en 100.000 woningen zijn onbemeten, hetgeen kan betekenen dat hier een kostenverdeelsystematiek werd toegepast. Dit wijzigingsbesluit heeft betrekking op de 360.000 woningen die voorzien zijn van een warmtemeter. In 126.000 van deze woningen hangen op

afstand uitleesbare meters, die door dit wijzigingsbesluit komen te vallen onder het Besluit op afstand uitleesbare meetinrichtingen.

De wijziging van het Meetinstrumentenbesluit I regelt, zoals hiervoor aangegeven, dat warmtemeters die worden gebruikt voor de meting van geleverde warmte moeten voldoen aan de eisen uit de richtlijn meetinstrumenten. Er worden op dit moment in Nederland alleen warmtemeters gebruikt die zijn geproduceerd door enkele fabrikanten uit Duitsland en Denemarken. Zij brengen warmtemeters op de markt die al voldoen aan de eisen uit de richtlijn. Nederlandse energiebedrijven passen dus alleen warmtemeters toe die voldoen aan de eisen uit de richtlijn. In feite is hier dus sprake van codificatie van een reeds bestaande praktijk. Dit betekent dat voor het bedrijfsleven geen nieuwe administratieve verplichtingen of inhoudelijke nalevingskosten ontstaan. Met dit besluit wordt de Europese richtlijn lastenluw geïmplementeerd.

Aan de wijziging van het Besluit op afstand uitleesbare meetinrichtingen ligt geen Europese regelgeving ten grondslag, maar Nederlandse wetgeving (Warmtewet). Er is gekozen voor een lastenarme invulling van artikel 8, lid 6 van de Warmtewet, door minimumfunctionaliteiten te definiëren die aansluiten bij de huidige praktijk. Deze zijn voor op afstand uitleesbare meetinrichtingen voor warmte dat de meetinrichting het warmteverbruik in GJ weergeeft en deze gegevens naar een ontvanger (bijvoorbeeld de warmteleverancier) buiten de woning kan versturen. Omdat dit in de huidige praktijk ook al op deze manier gebeurt zijn deze inhoudelijke nalevingskosten te kwalificeren als bedrijfseigen kosten.

Daarnaast regelt dit wijzigingsbesluit dat de beveiliging van de meetgegevens (Besluit op afstand uitleesbare meetinrichtingen, artikel 5a, lid 2) is geborgd en dat de meetinrichting voor warmte beschermd is tegen fraude met, misbruik van of inbreuk op de meetinrichting (Besluit op afstand uitleesbare meetinrichtingen, artikel 6). Warmte- en meterbedrijven hebben er belang bij dat hun meetinrichting en de data die daarmee gegenereerd wordt in voldoende mate is beveiligd. Om die reden is dit al opgenomen in de algemene voorwaarden van de meetinrichtingen. Er is dus sprake van codificering van de bestaande praktijk, waardoor ook deze inhoudelijke nalevingskosten zijn te kwalificeren als bedrijfseigen kosten. De toezichtlasten wijzigen niet.

4. Uitvoerings- en handhavingstoets

PM

5. Consultatie

Dit wijzigingsbesluit is van xx april tot xx april/mei ter consultatie voorgelegd.

6. Notificatie

PM

II Artikelsgewijs

Artikel I

Onderdeel A

Met dit artikel wordt de meettaak van de warmtemeters toegevoegd aan de meettaken in artikel 2 van het Meetinstrumentenbesluit I.

Onderdeel B

In artikel 4 van het Meetinstrumentenbesluit I is bepaald aan welke eisen uit de richtlijn meetinstrumenten bepaalde meetinstrumenten moeten voldoen. Aan dit artikel worden de warmtemeters toegevoegd met daarbij een verwijzing naar de toepasselijke bijlagen bij de richtlijn. Tevens wordt daarmee de meettaak uit artikel 2 gekoppeld aan dit meetinstrument. Daarmee worden ook de andere bepalingen van het besluit, waarin wordt verwezen naar artikel 4, van toepassing op dit meetinstrument. In de terminologie van de Metrologiewet worden warmtemeters daardoor "geregelde meetinstrumenten" dat wil zeggen meetinstrumenten die bestemd zijn en worden ingezet voor een bepaalde meettaak binnen een specifiek toepassingsgebied.

Onderdeel C

Door deze wijziging worden de warmtemeters verwijderd uit artikel 6 omdat ze met onderhavig wijzigingsbesluit worden geregeld in artikel 4.

Artikel II

Onderdeel A

Met de toevoeging van onderdeel f wordt het begrip 'op afstand uitleesbare meetinrichting voor warmte' gedefinieerd. Een meetinrichting omvat het gehele samenstel van apparatuur en heeft niet alleen een meetfunctie, zoals het begrip meetinstrument uit de Metrologiewet, maar heeft ook een communicatiefunctie zoals nader omschreven in paragraaf 2 van het algemeen deel van de toelichting. In onderdeel g wordt het begrip 'meterdienstleverancier' gedefinieerd. De meterdienstleverancier verricht diensten op het gebied van het gebied van gebruiksfhankelijke afrekening van warmte. Ze leveren diensten aan onder andere de Vereniging van Eigenaren.

Onderdeel B

Artikel 5a bevat de functionaliteiten waarover de op afstand uitleesbare meetinrichting voor warmte dient te beschikken.

De functionaliteit in onderdeel a betreft het registreren en weergeven van de actuele meterstand in gigajoule. Hiermee wordt informatie verkregen over het energieverbruik.

De functionaliteit in onderdeel b houdt in dat de meetinrichting geschikt moet zijn om op afstand gegevens te versturen naar de warmteleverancier.

Het tweede lid regelt dat voor de inrichting van de meetinrichting ten aanzien van de registratie van de informatie en over het versturen van gegevens van de meetinrichting naar de warmteleverancier wordt aangesloten bij internationale open standaarden. Voorbeelden van open standaarden zijn standaarden van de Europese commissie voor standaardisatie (CEN), het Europees comité voor elektrotechnische standaardisatie (CENELEC), de International Electrotechnical Commission (IEC) of de International Standards Organisation (ISO). In deze standaarden staat bijvoorbeeld het communicatieprotocol (de taal waarin informatie wordt verstuurd) omschreven, waarmee geborgd wordt dat de verstuurd informatie niet toegankelijk is voor derden.

Onderdeel C

Met de toevoegingen aan artikel 9, eerste lid wordt de bepaling van wederzijdse erkenning van overeenkomstige toepassing op de op afstand uitleesbare meetinrichtingen voor warmte. De wederzijdse erkenning zorgt ervoor dat ook meetinrichtingen die in een andere lidstaat zijn gemaakt en op de markt zijn gebracht die weliswaar niet precies aan de eisen van artikel 5a van het besluit voldoen, maar die wel aan soortgelijke eisen van een andere lidstaat voldoen, gelijk worden gesteld met meetinrichtingen die wél precies aan de eisen van artikel 5a voldoen. De gelijkstelling houdt in dat in de gevallen waarin een op afstand uitleesbare meetinrichting voor warmte door de warmteleverancier beschikbaar wordt gesteld, de warmteleverancier daarbij ook gebruik mag maken van in het buitenland vervaardigde op afstand uitleesbare meetinrichtingen. Voorwaarde is wel dat soortgelijke eisen van de andere lidstaat tenminste een gelijkwaardig beschermingsniveau bieden op het gebied van beveiliging tegen fraude met, misbruik van of inbreuk op de meetinrichting, en in wezen dezelfde functionaliteiten voorschrijven, waaronder in Met de toevoegingen aan artikel 9, tweede lid kunnen de bij of krachtens de artikelen 4 tot en met 7 gestelde eisen geen betrekking hebben op de warmtemeter in de meetinrichting, omdat deze eisen betrekking hebben op (de inrichting van) de meetinrichting zelf. Dit hangt samen met het feit dat de eisen waaraan de warmtemeters moeten voldoen zijn gereguleerd op basis van de Metrologiewet. Zie hierover ook paragraaf 1 van het algemeen deel van deze nota van toelichting.

De Minister van Economische Zaken,